

Ole Hermann Fjeld
Kilenveien 2
1591 SPERREBOTN

Vår dato: 09.08.2023

Vår ref.: 202205937-5 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

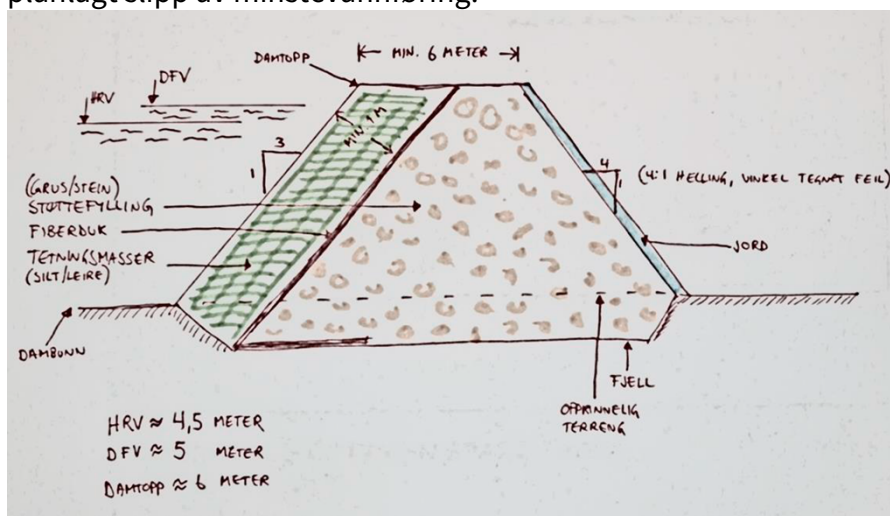
Etablering av skogsdam i Hobølvassdraget, Våler kommune i Viken fylke - tiltaket er vurdert ikke konsesjonspliktig

Vi viser til melding av 16.03.2022 om etablering av skogsdam i Våler og vår befaring den 09.09.2022. NVE skal på bakgrunn av opplysningene i meldingen avgjøre om utbyggingen medfører slike skader eller ulemper for allmenne interesser at tiltaket må ha konsesjon etter vannressursloven § 8.

Orientering om tiltaket

Ole Hermann Fjeld ønsker å etablere en dam i en skogsbekk på egen eiendom, g/b.nr. 58/1 i Våler kommune, Viken. Tiltaket begrunnes med at det vil øke biologisk mangfold i skogen, øke allmennhetens tilgang til gode friluftsområder og gi grunneier mulighet til å regulere vannføring ved flom/tørke.

Søker beskriver at vannspeilet vil bli ca. 180 m langt, 15-30 m bredt, at dammen på det dypeste vil bli 4,5 m dyp og vil kunne romme omtrent 9000 m³ vann. Det er planlagt å grave bort hummus og jord ned til fjell, for deretter å bygge opp dammen som en fylling med stein og grus, dekket med fiberduk og leire. Se skisse av dammen nedenfor. Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring.

Figur 1. Skisse av plan for damkonstruksjon.

Tabellen nedenfor er basert på NEVINA-rapport generert fra nærmeste mulige punkt til der dammen er planlagt (ca. 300 m nedstrøms). Størrelsen på nedbørfeltet og tilsigsdata tilsier at det ikke er årssikker vannføring i bekken.

Skogsdam – hoveddata		
TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	0,45
Middelvannføring	l/s	7,2
Alminnelig lavvannføring	l/s	0,1
Planlagt minstevannføring	l/s	Ikke aktuelt
MAGASIN		
HRV	moh.	40
LRV	moh.	35
Magasinvolum	m ³	9000

Bekken drenerer til Vansjø og er en del av Mossevasdraget som er vernet i verneplan I. Mossevasdraget er vernet for sin verdi for friluftsliv, biologisk mangfold, prosesser og former skapt av is og vann, landskap og kulturminner knyttet til fløtning og industri.

I VVV-rapport 2000-15 *Verdier i Vansjø – Hobølvassdraget, Hobøl, Våler, Råde, Rygge og Moss kommuner i Østfold* er det presentert hvilke verneverdier som er knyttet til Vansjø og Hobølvassdraget. For Midtre Vansjø viser rapporten til spesielt stor opplevelsesverdi for friluftsliv, mangfold av landskapstyper og identitetsskapende elementer, våtmarksområder og viktige hekkeområder for fugl av nasjonalt viktig verdi.

Figur. Kartet viser plassering av dam ved tiltakshavers eiendom i Kilenveien 2, og omriss av vannspeilet. Bildet viser området der dammen er planlagt. Vannspeilet vil fylle mesteparten av området som er hugget å bildet.

Høring

Meldingen er sendt **Våler** kommune, **Viken** fylkeskommune og Statsforvalteren i **Oslo og Viken** på høring. Dette anses tilstrekkelig for meldinger. NVE har mottatt følgende uttalelser:

Statsforvalteren i Oslo og Viken uttalte i brev datert 02.10.22:

«...»

Statsforvalterens vurdering

Den aktuelle bekkestrekningen hører til nedslagsfeltet til vannforekomsten «Bekker til Rosefjorden» med ID 003-155-R i vannforvaltningsdatabasen Vann-Nett. Bekken er liten og har ikke årssikker vannføring. Det er ikke registrert viktige naturtyper i området, men en gammel registrering av bukkebeinurt er gjort nedstrøms tiltaksområdet (Naturbase). Dammen planlegges i en fjellkløft som inntil nylig var dekket av tett granskog. Skogen er avvirket og området preges av tidlig suksesjon på fuktig mark. På befaringsdagen var det veldig lite tilsig, og vassdraget like nedstrøms tiltaksområdet fremsto nærmest som en grøft. Det er all grunn til å tro at vassdraget ikke har årssikker vannføring. I anleggsperioden vil det kunne bli noe avrenning fra arbeidene, vi forutsetter at det bare brukes lokale, ikke forurensende masser i demningen. I oppfyllingsperioden vil det bli mindre vann i bekken nedstrøms, men siden vassdraget ikke har årssikker vannføring vil det etter vår vurdering føre til begrenset skade på naturmangfoldet.

Vi vurderer at det vil være positivt for naturmangfoldet i nærområdet om det etableres et vannspeil.

Konklusjon

Vi mener at det omsøkte tiltaket ikke vil føre til skader eller ulemper av betydning for allmenne interesser. Vi er usikre på om den planlagte konstruksjonen av dammen er tilfredsstillende gjennomarbeidet, men det overlater vi til NVE å vurdere.»

Viken fylkeskommune uttalte i brev datert 06.07.2022:

«...»

Fylkeskommunens vurdering

Viken fylkeskommune mener dammen utgjør et større inngrep som kan ha uheldige virkninger for naturmangfold og vannmiljø. Videre er området en del av et verna vassdrag. Det forutsettes derfor at NVE gjør en grundig vurdering med tanke på konsesjonsplikt og eventuell nytte av tiltaket. Under gis mer spesifikke merknader knytta til naturmangfold og vannmiljø.

Naturmangfold

Tiltaket vil medføre en stor forandring for både naturmangfold og landskap, i tillegg til at det opprettes et nytt økosystem på stedet. Fylkeskommunen mener derfor det må gjøres en kartlegging av naturmangfoldet i forkant av en eventuell tillatelse.

Vannmiljø

Bekken det er ønskelig å demme opp er en del av vannforekomsten Bekker til Rosefjorden (003-155-R). I vann-nett er tilstanden registrert som moderat, med miljømål om god økologisk tilstand. Det må gjøres en konkret vurdering av om at tiltaket, med tilhørende endringer i vannføring, vil kunne påvirke miljøtilstanden og måloppnåelsen for vannforekomsten, jf. regional vannforvaltningsplan og § 4 og 12 i vannforskriften.»

NVEs vurdering

En konsesjonspliktavurdering er en enkel forhåndsvurdering av om tiltaket kan være til ulempe for noen allmenne interesser knyttet til vassdraget. Fordeler med tiltaket er ikke en del av vurderingen.

Hydrologi

Basert på beregninger av nedbørfelt og avrenning fra NEVINA og vurdering ved befaring mener NVE at bekken ikke har årssikker vannføring. Vannressursloven § 10 om minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring kommer derfor ikke til anvendelse.

Etablering av en dam i bekkefeltet vil endre avrenningsmønsteret til områder nedstrøms. I oppfyllingsperioden, og etter tørre perioder der dammen ikke går i overløp, vil vannføring til bekken nedstrøms dammen forsinkes. Men bekken har ikke årssikker vannføring i dag og nedbørfeltet er lite, så NVE vurderer at dette har liten virkning.

Verna vassdrag

I VVV-rapport 2000-15 *Verdier i Vansjø – Hobølvassdraget, Hobøl, Våler, Råde, Rygge og Moss kommuner i Østfold* er det presentert hvilke verneverdier som er knyttet til Vansjø og Hobølvassdraget. For Midtre Vansjø viser rapporten til spesielt stor opplevelsesverdi for friluftsliv, mangfold av landskapstyper og identitetsskapende elementer, våtmarksområder og viktige hekkeområder for fugl av nasjonalt viktig verdi.

Nedbørfeltet til bekken ligger på søkers grunn, i et område preget av skogsdrift. Etablering av en skogsdam slik den er planlagt vil ha lokale landskapsvirkninger, da juvet som er der i dag erstattes av et vannspeil. Det er ikke fremkommelig der i dag, eller synlig fra andre områder enn skogsbilveien som går fra søkers eiendom. Vi mener derfor at tiltaket ikke er i konflikt med verneverdiene knyttet til landskap eller friluftsliv.

Tiltaket er planlagt i en bekk uten årssikker vannføring. Tiltaksområdet er nylig hugget, og utgjør en liten del av et område preget av skogsdrift. NVE vurderer at området har liten verdi for biologisk mangfold omfattet av vassdragsvernet. Vi vurderer at tiltaket kun vil gi små lokale konsekvenser for biologisk mangfold generelt. Økologien i området vil endres der dammen er planlagt og i umiddelbar nærhet rundt, men vi mener at tiltaket ikke vil ha negative virkninger for biologisk mangfold utover endringen tiltaket medfører i det begrensede tiltaksområdet.

Det er ingen registrerte kulturminner knyttet til tiltaksområdet. NVE kan ikke se at området har verneverdier knyttet til kulturminner eller kulturmiljø som kan påvirkes av tiltaket.

NVE vurderer at verneverdiene i Mossevasdraget og spesielt verneverdiene knyttet til Vansjø og Hobølvassdraget ikke forringes eller påvirkes av det planlagte tiltaket. NVE mener at en etablering av planlagte dam ikke taler imot verneverdiene i vassdraget og at tiltaket dermed ikke er i konflikt med vannressursloven § 35 nr. 5.

Vannmiljø

Tiltaket vil kun påvirke vannføringsdynamikken lokalt i det aktuelle området, og bekken har ikke årssikker vannføring. NVE kan ikke se at det planlagte tiltaket skal påvirke muligheten for å oppnå miljømålene for vannforekomsten. Dette vedtaket er uansett ikke en tillatelse til å gjennomføre tiltaket og forholdet til vannforskriften må vurderes når det eventuelt blir gitt tillatelse.

NVEs vedtak

Med hjemmel i vannressursloven § 18 og delegering til NVE fra Olje- og energidepartementet av 19. desember 2000, vedtar NVE at tiltaket ikke trenger konsesjon etter vannressursloven § 8.

Vedtaket forutsetter at tiltaket gjennomføres i samsvar med framlagte planer. Dersom planene endres, bør tiltaket vurderes på nytt. Iverksetting av konsesjonspliktig tiltak uten nødvendig konsesjon er straffbart etter vannressursloven § 63.

Vi gjør oppmerksom på at selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven, gjelder aktsomhetsregelen i vannressursloven § 5 og vannressursloven § 41 om nedlegging av vassdragsanlegg.

Dette vedtaket har en gyldighet på tre år. NVE anbefaler at saken legges frem for NVE for ny vurdering hvis tiltaket ønskes realisert etter dette tidsrom.

Videre saksbehandling

NVEs konklusjon bygger på de opplysningene som er gitt i meldingen av 16.03.2022. Ved endringer i planene bør ny melding sendes, slik at NVE kan vurdere konsesjonsplikten på nytt.

Vi understreker at dette vedtaket **ikke gir tillatelse** til bygging. Tiltakshaver må selv ta kontakt med kommunen for nødvendige avklaringer og for å få de nødvendige tillatelser.

Videre gjør vi oppmerksom på at tiltakshaver selv må avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt som følge av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Tiltakshaver skal foreta en vurdering av bruddkonsekvenser for dam (demning) og turbinrør ved å fylle ut skjema for klassifisering. Skjema for klassifisering og "Forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg" (damsikkerhetsforskriften) finnes på NVEs hjemmesider; www.nve.no. Utfylt skjema med vedlegg sendes til NVE. Vedtak om klasse blir gjort i eget brev fra NVE. Vi minner om at dam og rør i klasse 4, 3, 2 eller 1 må prosjekteres av NVE-godkjent rådgiver og i samsvar med reglene i damsikkerhetsforskriften. Arbeidet med tekniske planer bør ikke startes opp før NVE har vurdert og gjort vedtak om konsekvensklasse.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Ole Hermann Fjeld

Kopimottakerliste:

Maggie Fjeld

Ole Fjeld

TBD - Seksjon for damsikkerhet

Våler kommune - Viken

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

VIKEN FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.